

GELUKKIG MAAR

17 januari 2017

Drie jaar en elf maanden sinds aanvang arbeidscontract.

Als er één ding vervloekt was aan mijn leven als kantoormedewerker – of je die periode nu lang of kort wilt noemen –, dan waren dat de dagen waarop ik met mijn teamleider op pad moest voor zakelijke afspraken. Zoals met alles in het leven betekende op pad moeten voor een zakelijke afspraak niet geheel een rottag. Het was ook niet zo dat mijn teamleider zich altijd verschrikkelijk gedroeg. Maar als ik op pad moest voor een zakelijke afspraak mét mijn teamleider, hij en ik met ons tweeën, dan ging er gegarandeerd iets mis – soms iets groots, soms iets kleins.

Op het moment dat we voor de ingang van ons kantoorgebouw een taxi staande hielden en op de achterbank gingen zitten, was er nog niets aan de hand. Sterker nog, we waren voor de verandering ruim op tijd vertrokken. Toen we ongeveer vijf minuten onderweg waren naar het hoofdkantoor van J Mart, een belangrijke cliënt van ons, zei teamleider Koh: ‘Dahae, heb je al gehoord over die nieuwe koffiezaak naast het hoofdkantoor van J Mart? Ze zijn gespecialiseerd in filterkoffie, staan er in heel

Gangnam om bekend. Het is hun tweede filiaal, maar de koffie schijnt er nog beter te zijn dan in het hoofdfiliaal. Kennelijk staat er elke dag een rij.' Hij liet een korte pauze vallen. 'Ik heb mijn ochtendkoffie vandaag overgeslagen, zodat we daar een kop koffie kunnen halen voor we naar de meeting gaan, hm?'

Teamleider Koh was zo gek op koffie dat hij elke ochtend op kantoor arriveerde met een wegwerpbeker van steeds een ander merk in zijn hand, en tegen de tijd dat hij naar huis ging, had hij nog drie of vier koppen op. Maar vandaag had hij er bewust voor gekozen om zonder koffie naar kantoor te komen, zodat hij zijn eerste slok van de dag kon nemen bij die nieuwe zaak naast J Mart. Hij vond dit blijkbaar een indrukwekkend bewijs van doorzettingsvermogen. Ook op dat moment ging er bij mij nog geen alarmbelletje rinkelen. Het enige wat er in me opkwam toen hij die koffiezaak zo de hemel in prees, was dat ik zelf ook wel een kopje lustte als we er dan toch zo nodig langs moesten. Al ben ik geen grote koffiekenner.

Toen we uit de taxi stapten, bleek echter dat de koffiezaak veel kleiner was dan ik me had voorgesteld en dat er een enorme rij voor de deur stond, terwijl de ochtendspits allang voorbij was. Ik keek naar de afzetpalen die op de stoep waren neergezet als voor de ingang van een pretpark, draaide me geschrokken om naar mijn teamleider en zei: 'Is het niet een beetje druk?'

'Inderdaad. Beetje druk, ja.'

Technisch gezien beaamde hij wat ik zei, maar hij leek er niet hetzelfde mee te bedoelen.

‘Als er zoveel mensen op afkomen, moet de koffie wel echt geweldig zijn, denk je niet? Ik kan niet wachten om hem te proeven.’

Hij ging achteraan in de rij staan. We hadden nog een halfuur tot onze afspraak bij J Mart. Toegegeven, we hoefden voor de meeting alleen naar het aanpalende gebouw te lopen, maar er zat nauwelijks beweging in de rij en dat baarde me zorgen. Zelfs als we op het nippertje de balie bereikten en onze bestelling mochten doorgeven, moesten we nog wachten tot ze de koffie daadwerkelijk hadden bereid. Ik zei een tijdje niets en keek uit mijn ooghoeken naar teamleider Koh, hopen dat hij het op zou geven. Maar uiteindelijk besloot ik er toch maar wat van te zeggen.

‘Denkt u niet dat we beter ná onze afspraak koffie kunnen gaan drinken? Gezien het tempo ben ik bang dat we te laat komen...’

‘Geen zorgen. We zijn er bijna. Niks aan de hand, niks aan de hand.’

Hij wuifde mijn opmerking weg. En vervolgens begon hij me uit het niets de les te lezen, want hoe was het nou mogelijk dat een werknemer van een zoetwarenfabrikant geen interesse had in iets als koffie?

‘Dahae, je weet toch wel wat complementaire goederen zijn?’

Meent u dat nou? Denkt u nou echt dat ik niet weet wat dat zijn? Zoiets wilde ik zeggen, maar dat deed ik niet. Zoetwaren en koffie, legde hij uit, behoorden in ruime zin tot dezelfde branche. Innovatie, omzet, maatwerk – als je de top wilde bereiken, kwam het neer op dezelfde

paar dingen. Vervolgens deed hij de logica geweld aan door dit uitstapje naar de koffiezaak te bestempelen als een vorm van ‘benchmarking’ en ‘marktonderzoek’. Zelfs als ik bereid zou zijn om hem daar gelijk in te geven, moest het dan per se nu? Ik keek op mijn telefoon. Het was kwart voor elf.

‘We hebben nog een kwartier. Moet u echt nu onmiddellijk koffie hebben?’

‘Ja, dat moet. Anders hebben we voor niets in de rij gestaan. Kijk, we zijn er bijna.’

Hoe ik het ook bekeek, dat leek me sterk.

‘We kunnen anders ook na de vergadering terugkomen.’ Ik kon me niet meer inhouden en flapte eruit: ‘Als we te laat komen, neemt u dan de verantwoordelijkheid op zich?’

Teamleider Koh, die het menu boven de balie stond te bestuderen en maar met een half oor naar me luisterde, draaide zich om en keek me indringend aan. Hij stroopte de linkermouw van zijn jas op en tikte met zijn wijsvinger op zijn horloge.

‘Dahae,’ begon hij. ‘Koffie is heel belangrijk voor mij. Dat weet je toch? Ik móét koffie hebben. Het is al bijna elf uur en ik heb nog geen druppel cafeïne in mijn systeem. Als ik straks aan mijn powerpoint begin en niet goed uit mijn woorden kom omdat ik geen koffie heb gehad, neem jij dan de verantwoordelijkheid op je?’

Teamleider Koh was iemand die knopen doorhakte voor zijn beroep; ‘eindverantwoordelijke’ stond letterlijk in zijn taakomschrijving. Verantwoordelijkheid dragen was zo’n beetje zijn enige bestaansreden en toch zei hij

nooit, onder geen beding, iets in de trant van: 'Ik zal de verantwoordelijkheid op me nemen.' Zelfs niet op dit soort momenten. Wat voor koffie kon er nou zo belangrijk zijn dat hij het spul nodig had om een normale zin te formuleren? Meeting of koffie? Koffie of meeting? Wat was er belangrijker?

10.47. We bestellen koffie. 10.51. Twee bekers koffie worden op de balie gezet. 10.52. We verlaten de koffiezaak. 10.53. Teamleider Koh roept: 'Rennen!' 10.54. De deksel van de meeneembeker in mijn hand vliegt er ineens af, waardoor ik mijn volledige, stomend hete latte over me heen krijg, over de mouw van mijn beige wollen jas, de voorkant van mijn crèmewitte trui, de neuzen van mijn suède laarsjes en mijn laptoptas. Het gebeurt zo plotse-ling dat ik niet eens de tijd heb om te schreeuwen van de pijn. 10.55. Teamleider Koh pakt een groezelige zakdoek uit de binnenzak van zijn jas en begint fanatiek mijn laptoptas schoon te boenen. Ik ben evenzeer verbijsterd over zijn misplaatste bezorgdheid – 'Is je laptop in orde?' – als zijn uitbrander – 'Dahae! We hebben even geen tijd voor dit soort fratsen!' 10.56. Bij de informatiebalie van het J Mart-hoofdkwartier leveren we onze ID-kaarten in en krijgen er bezoekerspasjes voor in de plaats. 10.59. Onze lift komt aan op de dertiende verdieping. Mijn keel is kurkdroog en ik wil zielsgraag iets te drinken, maar er zit geen druppel koffie meer in mijn papieren beker. 11.00. Teamleider Koh walst de vergaderzaal binnen. 'Dag, ik ben Koh Taeyoung, teamleider van team Chips bij Maron Zoetwaren,' roept hij, als een zanger die zijn publiek al begroet terwijl hij nog met één been in de coulissen staat.

Daar waren we dan: een werknemer met midden op haar trui een grote lichtbruine vlek die naar warme melk stonk en een teamleider die zich voordeed als een zanger van *trot* en luidkeels naar binnen banjerde. Gelukkig was de directie van Maron al aanwezig, want anders was het nog ongemakkelijker geweest. De powerpointpresentatie – een pitch over de aankleding van etalageruiten en een voorstel voor acties omtrent Valentijnsdag – verliep zonder problemen. Ik probeerde mezelf te vertellen dat teamleider Koh misschien nog gelijk had ook: misschien presenteerde hij inderdaad beter wanneer hij een befaamde kop koffie in zijn maag had. Ik was bereid om het hele gebeuren achter me te laten. Maar in de taxi terug was hij degene die er weer over begon.

‘Zeg, die koffie daarstraks...’ Hij smakte een keer met zijn lippen voordat hij verderging. ‘Die was goed, hè? Ik kikkerde er echt van op.’

Ik stond paf. Hoe zou ik drie jaar en elf maanden geleden hebben gereageerd? Ik had domweg ‘ja, ja’ gezegd om me ervan af te maken. Maar in de tussentijd was ik tot het besef gekomen dat je op die manier, door almaar ‘ja, ja’ te zeggen, langzaam onder hoge druk komt te staan, als een soort luchtdichte verpakking gevuld met een warm gas dat wanhopig op zoek is naar een uitlaatklep. Het gat hoeft niet groot te zijn. Een piepkleine, nauwelijks zichtbare opening volstaat; een flinterdun streepje waardoor dat borrelende, kokendhete gas, die levensgevaarlijke damp, fluitend en sissend kan ontsnappen. Ontploffen is geen optie. De verpakking mag niet knappen. Uiteindelijk zei ik alsnog ‘ja, ja’, maar ik

voegde er nadrukkelijk aan toe: ‘Nou, gelukkig maar dat ú een goed humeur hebt.’

Hij knipperde niet eens met zijn ogen.

‘Precies ja, gelukkig maar. Met al dat gemopper van jou de hele ochtend begon ik een beetje slechte zin te krijgen. Maar die koffie, nou, daar kikkerde ik dus echt van op.’

Ik had moeten weten dat teamleider Koh niet helemaal normaal was. Hij was allesbehalve normaal. Ik kneep mijn ogen tot dunne spleetjes en glimlachte breed.

‘Goh, gelukkig maar.’

‘Ja, hè? Gelukkig maar.’

Zonder nog iets te zeggen wendde ik me af en keek uit het raam. Tegelijkertijd ontspande ik de spieren in mijn wangen en voelde hoe mijn mondhoeken, die ik met veel moeite omhoog had gehouden, met behulp van de zwaartekracht terugkeerden naar hun neutrale houding.

Het was midden in de winter, maar het was een behoorlijk warme dag. Door het raam zag ik een lenteachtig, zonnig tafereel. Er was geen wolkje aan de lucht en de middagzon viel zijdelings over de stad. Alles wat ik voorbij zag schieten, leek te sprankelen in het zonlicht: de contouren van hoge en lage gebouwen; de babyblauwe lucht, waarvan ik telkens een vluchtige glimp opving tussen de gebouwen door; de bomen langs de weg en hun naakte takken, die alleen bewogen wanneer een sporadische windstoot ze heen en weer deed wiegen; en de gezichten van voorbijgangers, die comfortabel gekleed over de zonovergoten straten liepen. Terwijl ik hen nakeek, dacht ik bij mezelf: waar gaan al deze men-

sen heen? Op de een of andere manier leken ze allemaal onderweg naar huis en dat maakte me mateloos jaloers. Kon ik ook maar gewoon naar huis. Hoe fijn zou het zijn als deze taxi me niet terugbracht naar kantoor, maar rechtstreeks naar huis reed.

‘We zijn er, mevrouw.’

Ik doe mijn ogen open en zie dat de taxi voor mijn deur tot stilstand is gekomen. Met behulp van de ijzeren reling voor het rode bakstenen gebouw ren ik de buitentrapp op en haast me naar mijn woning. Ik doe de voordeur open, trek mijn met koffie besmeurde jas en nog vochtige trui uit, gooi ze klakkeloos op de grond en spring onder een warme douche. Ik knijp een royale hoeveelheid douchegel met honinggeur op mijn luffaspons, maak die een beetje nat en wrijf tot er schuim ontstaat. Dan begin ik de zeep langzaam uit te smeren. Ik wil mijn hele lichaam volsmeren met dat plakkerige schuim. Ik knijp nog twee keer in de fles douchegel en maak een overvloed aan schuim. Zodra ik mijn hele lichaam heb bedekt, sluit ik mijn ogen en geef me over aan de warme straal die uit de douchekop stroomt. Tot alle vermoeidheid in mijn schouders wegsmelt. Tot mijn vingertoppen en de puntjes van mijn tenen slap en lusteloos worden. Lang, heel erg lang... Wacht even. Waar ben ik mee bezig?

Als ik weer bij zinnen kom, gaat de vloer van mijn badkamer schuil onder een dikke laag schuim. Het zeepwater is onder de wasmachine door gestroomd – een onding dat meer dan de helft van de ruimte inneemt – en loopt nu de badkamer uit. Shit. Om het gebrek aan

een ventilator te compenseren zit er veel ruimte tussen de boven- en onderkant van mijn badkamerdeur en het deurkozijn, waardoor het geheel eruitziet als een openbaar toilethok. Daar komt nog bij dat er geen drempel is om de badkamer van de rest van het huis te scheiden. De laatste rij vloertegels gaat zonder enig hoogteverschil over in linoleum. Om te voorkomen dat het douchewater mijn woonruimte binnendringt, heb ik zelf een provisorische drempel gebouwd door meerdere lagen plakband op elkaar te plakken, maar dan nog hoef ik maar een paar seconden de andere kant op te kijken of het zeepwater heeft vrij spel. Ik mag mezelf onder geen beding laten afleiden. Na de douche paniekerig te hebben dichtgedraaid en mezelf in een handdoek te hebben gewikkeld, doe ik de badkamerdeur open. Lekker dan. Hoelang heb ik onder de douche gestaan? Mijn hele bezemkast van een studio staat blank. Het schuim is vanuit de badkamer opgerukt tot voorbij het aanrecht en de gootsteen, helemaal tot aan mijn eenpersoonsbed aan de andere kant van de kamer. De witte kartonnen opslagdozen onder mijn bed zijn donkerbruin geworden en de kledingstukken die ik op de vloer heb laten slingeren zijn doordrenkt met zeepwater. Dit meen je toch niet? Ik knijp mijn ogen hard dicht en doe ze weer open.

De taxi stond voor ons kantoorgebouw. Wat een levensechte droom. Ik stel me even voor hoe het zou zijn om naar huis te gaan, gewoon om mijn humeur wat op te fleuren, en dan droom ik dit? Moet dat nou? Vanaf een bepaald moment – ik kan me niet meer herinneren

wanneer – waren mijn gedachten en de dingen die ik overdag meemaakte, zich in mijn dromen gaan voordoen. Op een beschamend voorspelbare manier, zonder enige beeldspraak of symboliek. Maar wat had ik anders verwacht? De laatste tijd was mijn studio het enige waar ik aan kon denken. Ik had het tweejarige contract voor mijn studio al twee keer verlengd en deze zomer zou het opnieuw aflopen. Ik had mezelf op het hart gedrukt dat ik daar niet kon blijven wonen en raakte steeds meer geobsedeerd door de wens om te verhuizen. Daarom droom ik dit soort dingen. Hoe kan ik zo simpel in elkaar zitten? Génant gewoon. Terwijl ik afrekende voor de rit met de betaalpas van de zaak, zwoer ik bij mezelf dat ik dit weekend naar een makelaar zou gaan.

Voor ik het wist, liep mijn teamleider al door de ingang naar de foyer. Ik staarde hem na en wilde hem volgen, maar mijn benen voelden onbeweeglijk zwaar. Nog vijf kantooruren te gaan. Mijn kleren waren kleddernat, ik wilde wanhopig graag naar huis. Zal ik vragen of ik een halve dag vrij mag nemen? Ik wist dat teamleider Koh dat niet zou toestaan, want ik had nog een hoop werk voor morgen. Zal ik zeggen dat ik alleen even naar huis ga om schone kleren aan te trekken? Zelfs ik wist dat dat nergens op sloeg. Zal ik bij de dichtstbijzijnde kledingwinkel een nieuwe trui gaan kopen? Ik zou pas over een week uitbetaald krijgen en het saldo op mijn bankrekening neigde al naar nul; die uitgave kon ik me niet veroorloven. Misschien als het zomer was geweest, maar niet nu, want winterkleren zijn altijd duurder.

Ik probeerde te bedenken of teruggaan naar kantoor

ook positieve kanten had. Er moet er toch minstens één zijn? Dat moet gewoon. Kom op, waarom kan ik niets bedenken? Terwijl ik mijn hersens pijnigde, kwam het beeld van een donkergele, platte doos bij me op. De teamleider van Taarten, het team direct naast het onze, had vanochtend dozen met bananenbrood uitgedeeld, die hij onlangs tijdens een internationale zakenreis had gekocht. Vorig jaar had ik precies hetzelfde gekregen van een andere collega, die ook voor zaken in het buitenland was geweest. De doos bleek toen gevuld met individueel verpakte stukjes bananenbrood, met op het plastic een tekening van een banaan met een blauwe strik eromheen. De stukjes hadden de vorm van een banaan en waren precies even groot als de getekende banaan op de verpakking. Toen ik er een hap van nam, verspreidde een zoete, kleverige vulling zich door mijn mond, een vulling die qua smaak en textuur precies overeenkwam met geprakte banaan. Nu had de teamleider van Taarten voor iedere werknemer een doos gekocht, dus de mijne zou nog op de ronde tafel van ons team moeten staan.

‘O wee! Kijk maar uit als er geen doos voor mij staat. Dan neem ik echt een halve dag vrij.’

Dat zei ik tegen mezelf, al zou het me waarschijnlijk aan de moed ontbreken om het dreigement uit te voeren. Ik propte mijn hoofd vol met gedachten over bananenbrood, zoals je bananenbrood volpropt met bananen-vulling, en liep naar ons kantoor.